

Boris Kobal

PROFESIONALCI ESPE

VSEBINA

Zasedba **3**

Boj se človeka, ki ni sposoben smeha **5**

Intervju z Jašo Jamnikom in Borisom Kobalom

Rok Bozovičar **17**

Vse ostane v družini – komičnost protislovij

Profesionalcev espe

Ponovno v SLG Celje **26**

Prvič v SLG Celje **28**

Pripravljamo **30**

Zasedba in vsebina predstave v angleščini **34**

Manca Ogorevc, Blaž Dolenc, Barbara Medvešček,
Živa Selan, Rastko Krošl, Renato Jenček

Boris Kobal **PROFESIONALCI ESPE**

Zelo lahkotna komedija • Krstna uprizoritev

Režiser **Jaša Jamnik**
Dramaturginja **Tatjana Doma**
Scenografinja **Vasilija Fišer**
Kostumograf **Andrej Vrhovnik**
Avtor glasbe **Davor Herceg**
Avtorja besedila songa **Jaša Jamnik, Davor Herceg**
Lektor **Jože Volk**
Oblikovalca luči **Jaša Jamnik, Uroš Gorjanc**

IGRAJO

Oče **Renato Jenček**
Mati **Manca Ogorevc**
Bejbi **Živa Selan** k. g.
Sosed **Rastko Krošl**
Jure **Blaž Dolenc**
Alenka **Barbara Medvešček**

Vodja predstave Zvezdana Kroflič Štraki • Šepetalka Breda Dekleva • Lučni mojster Uroš Gorjanc • Tonski mojster Drago Radakovič • Rekviziterka Manja Vadla • Dežurni tehnike Simon Koštric • Oblikovalki maske Marjana Sumrak, Andreja Veselak Pavlič • Garderoberki Melita Trojar, Mojca Panič • Odrski mojster Gregor Prah • Pomočnik tehničnega vodja Rajnhold Jelen • Tehnični vodja Miha Peperko • Upravnica mag. Tina Kosi

PREMIERA 30. NOVEMBRA 2018

BOJ SE ČLOVEKA, KI NI SPOSOBEN SMEHA

Intervju z Jašo Jamnikom in Borisom Kobalom

Gledališka režiserja Jaša Jamnik in Boris Koba sta slovenski publiki dobro znana kot ljubitelja komedije in izvrstna komika, pa naj nas spravljata v smeh s svojimi predstavami ali pa s svojimi nastopi v predstavah. Sta vsestranska gledališka ustvarjalca, sodelavca in prijatelja, ki se že vrsto let z veseljem predajata komediji.

Jaša in Boris, po osnovni profesiji sta oba režiserja, vendar je vajino ustvarjalno polje dosti širše. Pogosto sta sodelovala v različnih vlogah. V kakšnih navezavah vse sta že sodelovala?

Jaša: Sodelovala sva že tako, da sva v alternaciji igrala isto vlogo, da sva igrala različni vlogi v isti predstavi, da je Boris režiral mene, da sem jaz režiral njega, seveda v različnih predstavah, da je on kot umetniški vodja povabil mene k sodelovanju, da sem jaz kot umetniški vodja povabil njega k sodelovanju, da sva bila skupaj umetniški vodji s Sergejem Verčem, kaj še?

Boris: Pisala sva skupaj.

Jaša: Pri enem projektu sva bila skupaj kostumografa. Na ogromno različnih načinov sva sodelovala, verjetno je težko vse naštet. V Sloveniji in tudi širše je to kar nevsakdanji pojav.

Kako se je to zgodilo? Kaj vaju druž, da tako pogosto sodelujeta?

Boris: Verjetno naju druž, kar je preko teh sodelovanj, to je prijateljstvo. Mislim, da na zelo podoben način dojemava ne samo teater, ampak po mojem tudi življenje, in to je bil verjetno predpogoj, da lahko tudi kaj skupnega ustvariva. Večkrat je nujno potrebna samo iztočnica, pa takoj veš, kaj hoče nekdo povedati. Ampak tudi če ne bi bilo najinega

teaterskega sodelovanja, bi naju prej ali slej združilo prijateljstvo. Aktivno pa se je začelo, ko me je Jaša začel režirati v monokomediji *Kdo vam je pa to delu?* v Cafe teatru, ki je bila velika uspešnica. Tako se je začelo, poznala pa sva se že prej.

Jaša: To je bilo eno prvih sodelovanj, pa mislim, da ne čisto prvo.

Je osebno prijateljstvo dobra podstat za uspešno sodelovanje?

Jaša: Nedvomno. Ne morem dobro delati z nekom, s komer se ne ujamem tudi privatno. Še posebej, če gre za komedijo, in večinoma delava skupaj komedije. Tega ne moreš delati brez res odličnega vzdušja in zaupanja, pa naj gre za soigralca ali režiserja. Verjamem, da brez zaupanja v teatru nasploh ne gre. Brez dobre volje ne more nastati nič dobrega.

Poleg gledališke režije se ukvarjata še s številnimi drugimi projekti, igrata, pišeta ... Kaj vaju v tem obdobju vajinih življenj najbolj vznemirja?

Boris: V tem obdobju življenja na to težko odgovorim, ker sem v obdobju velikega razmišljanja o samem sebi in poskušam energijo usmeriti nekam, ne vem še točno kam. Zdaj zveni, kot da imam še vedno dvajset let, pa jih imam kar triinštirideset ... **Smeh.**

Jaša istočasno: Pa jih imaš že skoraj trideset ... **Smeh.**

Boris: Po glavi se mi motajo različne zadeve, v smislu pisanja, še bi rad režiral, ampak težko odgovorim. Imam občutek, kot da sem v nekem vrtincu in ne vem, kam me bo ta vrtinec vrgel.

Jaša: Vedno se najbolj veselim tistega, česar že nekaj časa nisem počel, kar mi manjka, tudi zato, ker čutim, da eno dopolnjuje drugo. Veselim se tistega, za kar slutim, čutim, vem, da bo nekaj novega, nekaj, česar še ni bilo, nekaj, kar je večji, nevsakdanji izziv.

Kakšen je položaj komedije v slovenskem gledališču?

Jaša: Slab. Simbol gledališča sta dve maski, tragedijska in komedijska. V slovenskem prostoru je tega drugega dela, komedijskega, komaj kaj. Kar pomeni, da je gledališče na nek način pohabljeno. Mogoče se to sliši malo patetično, ampak tako pač je. Če sta ti dve maski v simbolu enakovredni in se odrečemo polovici, se odrečemo ne samo polovici umetniškega in gledališkega ustvarjanja, ampak tudi polovici človekovega

čustvovanja, bivanja. To kaže tudi na nek čuden položaj duha v Sloveniji. Želimo biti na vsak način resni – pa nam v resnici ne gre.

Zakaj je prišlo do tega? Gledalci imajo komedijo radi, gledališča pa se je otepajo. Znotraj gledališča komedija ohranja nižji status.

Boris: Ja, res je, komedija ima status nižjega, a priori komercialnega. To je slovenska specialnost. Če se ozrem naokrog, se komedija goji na isti ravni kot resni žanri in publika gleda vse. Kar se preferenc publike tiče, je šlo pri nas v komedijske vode. Ne vem, a so taki časi, obdobje krize, depresije, žalosti. To je mogoče sprejemljiv odgovor. Druga stvar pa je, da ima komedija tudi funkcijo sprostitve nekih energij. Ni nujno, da je zato blesava, da je izključno štos zaradi štos. Lahko je bistveno bolj inteligentna. S humorjem se da marsikaj bistveno boljše povedati in dopovedati, če hočemo uporabiti ta izraz, kot z neko resno dramsko formo, ki je bolj zaključena in zaprta v svoji strukturi. Komedija je lahko bolj zračna. Res je, da je pri nas očitno tudi na visokih administrativnih položajih prišlo do zapisa, da je komedija nekaj manjvrednega, nizkega, enostavnega. Dobro vemo, da je to ravno nasprotno. AGRFT je umaknil komedijo iz svojega programa, ker se to skorajda ne spodobi več. Produkcije so redkokdaj komedija in moram reči, in zdaj bom kar malo polemičen, da velika večina znanih slovenskih režiserjev komedije sploh ne zna zrežirati.

Jaša: Zdaj govorimo o komediji, kot da je zelo homogena zvrst. Daleč od tega. Diapazon komedije je vsaj tako širok kot diapazon resnih žanrov.

Boris: Širši.

Jaša: Ja, širši, bistveno širši. Na vsak način je skozi komedijo publiko težje zadovoljiti kot skozi, recimo, tragedijo. Namreč naši odnosi do tragičnih stvari so bistveno bolj poenoteni, kot je poenoten naš odnos do humorja. Kaj je komu smešno, zelo banalno rečeno. Strinjam se z Borisom, skozi komedijo, skozi smeh, tudi skozi zabavo, se da marsikaj veliko bolj jasno povedati, veliko globlje se bodo stvari človeka dotaknile zaradi delovanja njegovega emocionalnega aparata. Ampak to se pozablja, ker vse gledamo skozi predpostavko, da je komedija nujno samo zabava (pa tudi v tem ni nič slabega), da je komedija nekaj slabo narejenega, cenenega, kar zadovoljuje, recimo temu, najnižje strasti.

Če se na AGRFT ne goji komedije, kako se mladi režiserji in igralci v profesionalnih gledališčih srečujejo z žanrom, ki ga ne poznajo?

Jaša: Malo je režiserjev, ki se odkrito, jasno in z veseljem lotevajo tega žanra. Namreč ta žanr zahteva ogromno veščine, tehnike, obrti, ki jo je treba obvladati. Komedija ima svoje zelo jasne zakonitosti, svoja zelo jasna pravila, ki jih mladi gledališki ustvarjalci v glavnem ne obvladajo oziroma so jim zelo tuja, saj so bili vzgajani v diametralno nasprotnem duhu. Poleg tega ne gre pozabiti, da ni vsak komik. Kot se ljudje delimo na tiste, ki imajo posluh, in tiste, ki ga nimajo, se delimo tudi na tiste s komedijskim talentom in tiste brez. To dvoje se da zelo dobro primerjati. Komedijski talent se da – tako kot glasbeni posluh – razviti, ne da pa se ga privzgojiti. Torej, eno je dar, ki ti je bil dan, drugo pa je razvijanje režijskih ali igralških veščin, ki so nujne.

Pogosto rečemo, da je treba komedijo igrati zares. Kaj to pomeni?

Boris: Če odgovorim z drugim primerom. Če igraš pijanca, ljudje mislijo, celo vprašajo, o, ste se ga pa fajn pribili, da ste igrali pijanca. Nasprotno. Ni variante, igrati ga moraš trezen. To je nekaj podobnega. Igrati zares komedijo, pomeni isto, kot igrati dramo. Igraš jo zares. Če bi govoril vic in bi se zraven ves čas smejal samemu sebi, bi na koncu izgubil poanto, ker bi jo že odigral. Najbolje funkcionirajo stvari, ko se vzpostavi resen odnos do smešnega. Takrat se sproži mehanizem smeha, ki je mehanski. V joku se hitro najdemo, smo si zelo podobni. Ob tragični zgodbi o otroku, ki ga je nekdo povozil, dobimo vsi hitro solze v oči. Če povem vic, pa je vprašanje, koliko ljudi bi vic ali sprejelo ali razumelo, vprašanje je, kaj je komu smešno. Smeh je izjemno individualna lastnost. Boj se človeka, ki ni sposoben smeha, ki nima globine v smislu humorja. Ker humor v tem kontekstu pomeni tudi postaviti samega sebe v diskusijo. Avtoironični moment je zelo dobra zadeva za lastno čiščenje. Vržeš se na mizo, na krožnik in rečeš, pojejte me.

Jaša: Smeh je vedno refleksija, je distančni odnos do sveta. Komedija je nesreča plus distanca.

Tragedija od daleč ...

Jaša: Ja, tragedija od daleč. Če tega ne jemljemo tako, ne vem, kako jemljemo življenje. Glede na vprašanje, kaj pomeni igrati komedijo

zares, mislim, da se to dostikrat narobe razume. Zares, ampak znotraj komedijskega modusa. Tako kot imamo v glasbi oznako, kako naj igramo, ne bomo komedije igrali largo ali pa lento, ampak se to igra allegro, con moto, con fouco ...

Boris: Vivace ...

Jaša: Vivace, ja ...

Boris: Ali pa non troppo ... **Smeh.**

Jaša smeh: Mah, non troppo je v bistvu velik problem. To je tudi komedijski talent za mero, za način, kako igramo, v komedijskem duhu in hkrati absolutno zares. Nikakor pa to ne pomeni, da igramo enako Raya Cooneya in Henrika Ibsena.

Za vaju velja, da sta ena redkih gledaliških režiserjev, ki znata zrežirati komedijo.

Boris zelo resno: Za naju?

Ja, za vaju.

Boris: Jaz sem slišal samo za enega ... **Smeh.**

Jaša smeh: Ne verjemi, kar govorijo.

Zanima me, če to jemljeta kot kompliment ali kako drugače.

Jaša: Kar se mene tiče, jemljem to kot ustrezen kompliment, kar se Borisa tiče, slišim to kot zablodo ... **Oba planeta v smeh.**

Boris: Torej jaz bi odgovoril takole, kar se mene tiče, jemljem to skoraj kot kompliment. **Vsesplošen smeh.**

Kaj pa kar se Jaše tiče?

Boris: Kar se Jaše tiče ...

Jaša: Čudno, da ni vprašal, koga.

Boris: Ja, mogoče je res, ampak ne vem, če to kaj velja, v našem prostoru.

Kako pa je vaju potegnilo v komedijo? Zakaj jo imata rada?

Boris: Jaz sem jo verjetno dobil z geni. Po očetu. Oče je bil odličen komedijant, igralec, prepoznaven v slovenskem prostoru in večkrat nagrajen za komične vloge. Je bil pa, kar velja tudi zame, izrazito melanholično razpoložen človek. Mogoče je nekaj resnice v tem, da se

Renato Jenček, Barbara Medvešček,
Manca Ogorevc, Blaž Dolenc, Živa Selan

komedijski moment in moment življenja, ki je drugačen kot komedija, dobro združita. Že kot otrok sem živel v teatru, srkal sem takratni tržaški teater, ki je slovel po komediji. Moramo pa vedeti še to, da sem rojen v Trstu, tam sem živel in tam je kultura italijanske komedije pljuskala vame skozi velika imena. Nobelovca Daria Foja smo srkali v vseh oblikah. Ko nam je govoril skozi smeh, da smo se držali za trebuhe, take krutosti in take socialne momente, da je bilo to noro. Še in še bi lahko našteval. Klasično komedijo Eduarda De Filippa, če gremo še nazaj Carlo Goldoni. Rasteš s temi imeni, to gojiš. Prekletstvo pa je, da sem se že kot mlad včasih s težavo dokopal do kakšnega resnega teksta. Ker so rekli, to je za njega, to pa ni za njega. Gre za etiketiranje. Kaj znaš, česa ne znaš.

Jaša: Točno, se strinjam. Na nek način postane ukvarjanje s komedijo izključujoče. Če se ukvarjaš s komedijo, nisi za kaj drugega. Kar je seveda zelo zmotno.

Boris: Je pa zelo res, da če si zelo za tragedijo in dramo, nisi nujno za komedijo.

Jaša, od kod tvoja ljubezen do komedije?

Jaša: Ne vem, tako je nanoslo. Težko bi našel razlog, zakaj ravno komedija.

Boris: Tisto, česar nisem jaz vzel, je on ... **Smeh.**

Jaša: Mogoče mi je enkrat, dvakrat na začetku uspelo, pa so rekli, pa naj on zrežira komedijo. Zdi se mi pomembno, kar je Boris govoril o svojem očetu, ta melanholičnost. Mislim, da je ta dvojnost skoraj nujna. Izkaže se, da so največji mojstri komedije v vseh disciplinah privatno, v svojem najožjem intimnem krogu, v glavnem, milo rečeno, zelo neveseli ljudje, blizu depresiji.

Boris: Daj, nehaj, no, ker moram vzeti antidepresiv.

Jaša: Kar je absolutno logično. Kot smo rekli, komedija je vedno nesreča. V tebi mora biti velik del pesimizma, da lahko vidiš, kaj vse gre lahko narobe.

Na celjskem odru bo krstno uprizoritev doživela komedija Profesionalci espe.

Boris: Nisem dal nobenega dovoljena.

Pogodbo si podpisal, honorar si dobil.

Boris: Ja, ampak nisem dal dovoljena ...

Jaša: Kaj, a njemu so plačali za tole! **Vsesplošen smeh.** No, koliko si dobil? 20 evrov?

Boris: Ja, na znak. **Smeh.**

Od kod ideja za Profesionalce espe?

Jaša: No, to pa tudi mene zanima. Kje je tu ideja ... **Smeh.**

Boris: Idejo sem dobil, ko sem prebral članek v italijanskem časopisu. Članek ni imel zveze s tatovi, šlo je za neko drugo zadevo v smislu korupcije, ko pa je prišla zadeva na sodišče, so se storilci branili, da nimajo nobenih pravic in da so bili primorani nekaj zlega narediti v ekonomskem smislu, da sploh lahko živijo. Izkazalo pa se je, da imajo vile, jahte, da imajo vse. Ne vem, kako se porodi ideja. Ideja enostavno pade. Res sem *Profesionalce espe* začel pisati iz potrebe, da se prebijem skozi neke lastne situacije, ki so me prisilile v silno mirovanje v glavi in sem poskusil. Rekel sem si, kaj če bi bili to neki profesionalci, med navednicami seveda, v teh žeparskih vodah. Gre za skupino revežev, ki se ukvarja z bolj banalnimi krajami. Ampak enkrat v življenju imajo neverjetno priložnost, ki jo seveda zamočijo. Potem se morajo združiti, naredijo nek espe. Morda v komediji nekoliko, čisto malo, tiči tudi ideja o prostoru in času, ampak to je mogoče malo tvegano, ki sta totalno kaotična, kjer vlada popoln blef, kjer je tega espeja na vseh nivojih in tudi znotraj espejevcov, dobro vemo, so taki, ki komaj preživijo, in taki, ki z espejem krijejo marsikaj drugega.

Jaša, podpisal se boš pod režijo krstne uprizoritve. Kakšna se ti je zdela komedija, ko si jo prebral? Kaj se ti zdi njena največja kvaliteta?

Jaša: A moram povedati po resnici? **Smeh.** Zdi se mi dobro, da je zelo ostra komedija. V komiki in humorju ni nič popeglano, brez melodramatskih elementov, ostaja znotraj jasne, črne, neizprosne, direktne komedije z nemalo družbene in politične satire. Kaj vse je en espe pripravljen oziroma prisiljen narediti, da bo preživel. Vsi smo v to espejevstvo ali že porinjeni ali pa nujno moramo to postati oziroma to od nas pričakuje družba oziroma politika. V tem vidim veliko kvaliteto, ki se zdi mogoče

Borisu manjša, jaz pa mislim, da se to v tekstu kar močno zazna, in upam, da se bo tudi v uprizoritvi.

Ali se z različnimi občutki lotita režije krstne uprizoritve besedila ali režije besedila, na primer klasike, ki je bila že večkrat uprizorjena? Imata večjo tremo, spoštovanje, je večji izziv krstna uprizoritev?

Boris: Mislim, da je vsakič krstna. Delal sem na primer *Skopuha*, ki je bil narejen že ne vem kolikokrat, ampak je bila zame krstna uprizoritev. Tvegaš novo idejo na podlagi klasike, lahko si zaradi tega še bolj na udaru, ne samo kritike, v kolikor je, ampak tudi pod udarom imena samega, kot je Molière. Praizvedba besedila pa je velika odgovornost, da si pri tem rojstvu glavni porodničar, če je to režiser, in se trudiš, da ima ta otrok, ko se rodi, dobro in kvalitetno življenje. To je odgovornost.

Jaša: Če govorim o prvih slovenskih uprizoritvah, me je, ko sem bil mlajši, ta defloracija vznemirjala, zdaj pa mi je to več ali manj vseeno. Vedno je najpomembnejše, da je predstava dobra. Publike pač ne zanima, kolikokrat je bilo delo že uprizorjeno, oni so prišli pogledat TO predstavo. Malo drugače se počutim pri praizvedbah slovenskih besedil, čutim nekakšno dodatno odgovornost. Pa tudi užitek. V konkretnem primeru, z Borisom, ker njegovega teksta še nisem režiral, in upam, da mi tudi ne bo več treba ... **Smeh.**

Torej v teh vlogah še nista sodelovala?

Jaša: Ne, v tej navezavi še nisva.

Boris: Saj jaz sem nehal pisati. To bi rad povedal. **Smeh.**

Jaša: Ker je lepo prosil in obljubil, daj, samo to zrežiraj, potem bom pa nehal pisati, sem rekel OK, vzamem, samo da bo mir. **Oba se smejeta.** Ne, resno, ko sem sprejel tekst, nisem vedel, da ga je napisal Boris. Nisem ga sprejel zaradi Borisa, ampak kljub temu. Neka dodatna odgovornost gotovo je. Po eni strani si bolj spoštljiv, po drugi strani pa bolj neizprosno.

Boris, zaupaš Jaši, da bo dobro zrežiral Profesionalce?

Boris: Ja, absolutno mu zaupam. Jaša je prvi režiser, ki režira moje besedilo. Kar sem do zdaj napisal, sem režiral sam. Zanima me, kako bo naredil, firbec me matra, ampak nisem zaskrbljen.

Kakšne so vajine želje, načrti v prihodnosti?

Jaša: Želje in načrti so eno, realizacija teh je druga stvar. Začnem z mjuziklom, dva projekta še nista potrjena, potem ena otroška predstava, pa še kaj ...

V zadnjem času si režiral komično TV-nadaljevanko in v njej tudi igral.

Jaša: Šlo je za že utečen projekt, kot igralec sem se pridružil v drugi, kot režiser v tretji in četrti sezoni. Zanimiv in velik izziv. Zaradi principa dela in formata kratkih skečev, imaš eno uro časa, da posnameš skeč, se človek še bolj izuri v koncentraciji, kreativnosti in takojšnjem reševanju problemov. Prepričan sem, da je treba delati intenzivno, hitro in učinkovito, pri komediji ne gre drugače.

Boris, pravkar si se vrnil s snemanja, kjer si bil v vlogi igralca.

Boris: Res je, kratka stvar, manjša vloga, na koncu me ubijejo, kar je pozitivno. **Smeh.**

Ampak si živ prišel nazaj.

Jaša: Škoda, da ga ne že na začetku. **Smeh.**

Boris: Zdaj je pa ena taka luknja.

Pišiš kaj novega?

Boris: Ne ...

Jaša: O, hvala bogu ...

Boris: Razmišljam sicer, ampak moram počakati do tridesetega, do premiere ...

Smeh.

Veliko uspeha vama želim in hvala za zabaven intervju.

Spraševala Tatjana Doma

Renato Jenček, Rastko Krošl, Živa Selan

Rok Bozovičar

VSE OSTANE V DRUŽINI – KOMIČNOST PROTISLOVIJ PROFESIONALCEV ESPE

Usoda komedije je pravzaprav tragična. Ima zelo kratko življenje, saj je smeh dokaj kratke sape – komični učinek deluje v minljivosti hipne izkušnje. Medtem ko refleksija drugih žanrov pogosto potrdi ali celo ojača njihov odmev, razlaga komedije (ali šale) uniči komični trenutek in njegov učinek. V prikazu komedijske zasnove *Profesionalcev espe* se z analizo šal, komičnih situacij ali humornih zapletov ne moremo izogniti tej usodi, lahko pa ponudimo vpogled v mehanizem njihovega delovanja.

Komedija *Profesionalci espe* ni preprosto vzniknila od nikoder. Njen nastanek ni zgolj posledica kreativne energije njenega avtorja Borisa Kobala in ne izhaja iz preprišnega navdih, ki je *Profesionalce espe* najprej popeljal med najboljša besedila natečaja za *žlahtno komedijsko pero 2018*, nato pa še na oder celjskega gledališča. »Profesionalec« tudi v *zelo lahkotni komediji* pač ne more pasti z neba (padec je znak neprofesionalnosti!), z neba izvirajo bolj nestvarna bitja. Ne, »profesionalec« je produkt svojega okolja, v najfinejši povezavi s časom in prostorom, ki sta ga ključno formirala. Izvira iz realnosti, ki obstaja zunaj njega, pred njim in ki jo »profesionalec« s svojimi profesionalnimi sposobnostmi poskuša ohranяти. »Profesionalec« je skratka varuh obstoječega reda in v svojem jedru konservativen.

Profesionalci espe seveda ne bi bili komedija, če odnosa med »profesionalcem« in stvarnostjo ne bi preobračali ali preizprašali družbenega okvirja, narave njegovega konteksta ter splošnega razumevanja. Morda zveni malo zapleteno, pa ni tako zelo. Le predstavljati si je treba stvarnost besedila kot odsev ekonomske vizije družine – osnovne, samozadostne celice podjetništva.

DRUŽINA = KOMEDIJA

Družina je jedro Kobalove komedije. Njeno celotno dogajanje se odvije med štirimi stenami stanovanja zakoncev Novak, ki na prvi pogled pripravljata proslavitev pomembnega dogodka. Nakar se izkaže, da je težko pričakovani dogodek pravzaprav njihov družinski posel, ki jim ne gre preveč dobro – ker splošno ekonomsko stanje njihovih strank ni ravno spodbudno, tudi njihova dejavnost ne cveti. Ne le, da se komaj preživljajo, zaradi svojega početja so odrinjeni na družbeni rob, niso prepoznavni kot produktivni del.

Zgornji opis bi bil zlahka povzetek zapleta kakšne socialne drame, *Profesionalci espe* pa se morebitnemu *patosu* izognejo z vsebino družinsko-gospodarske dejavnosti Novakovih. So namreč profesionalni zlikovci – ravno toliko uspešni, da so smešni.

Teoretske obravnave komedije kot njen osnovni mehanizem pogosto izpostavijo soočenje nasprotujočih, ločenih elementov. V komediji nepovezane stvari postanejo nujno povezane, saj na ta način nepričakovana narava njihove povezave povzroči komični učinek. Osnovna komedijska zasnova *Profesionalcev espe* stavi na povsem naravno prepletenost kriminala in družinskega življenja. Pri tem sooča nasprotne poglede na hudodelstvo – kot družbeno nesprejemljivo početje in družinski častivredni poklic – z najobičajnejšimi predstavami o družini kot varnem zavetju. Komični potencial besedila izhaja iz želje po družbenem vzponu in prepoznavanju z izvajanjem nečesa, česar sama družba ne more sprejeti kot del sebe in zato vztrajno kaznuje. Novakovi po drugi strani svoje zločinsko početje doživljajo kot povsem legitimen, vsakdanji, celo časten poklic. Podlaga dogajanja v komediji je torej v vsakdanjosti (družbeno) nesprejemljivi dejavnosti, ki je prikazana kot legitimni način preživetja. Anomalija vsakdanjosti kot njen najnormalnejši del.

Pa je res tako? Mar ni prevaranstvo že tako obsežen del, ne le slovenskega vsakdana, da opisani zaplet niti ne deluje tako presenetljivo? Niso v svetu, v katerem je socialna pomoč razumljena kot svojevrstna kraja davkoplačevalskega denarja, da subvencioniranih kulturnih dejavnosti niti ne omenjamo, praktično že vse sfere podlegle »iznajdljivim« metodom

okoriščanja? Tudi liki v besedilu večkrat omenjajo skorumpiranost politike in množičnost lopovščine tega usranega sveta. Zakaj so potem *Profesionalci espe* vseeno komedija?

PROTISLOVJA KOT KOMIČNI POTENCIAL

Profesionalci espe imajo to komedijsko zmožnost, da besedilno (in odrsko) stvarnost osvobodijo varoval, ki delujejo v vsakodnevem življenju in na ta način razkrijejo protislovja tega vsakdana ter likov v njem. Komedija potemtakem družbeno stvarnost nagne, ustvari vidne zareze v njej, vnese razdaljo, v katero se namesti komični potencial.

Osnovna premisa komedije je v tem, da družina v lastnem primanjkljaju¹ deluje s pretirano željo po uspehu (s hudodelstvom), kar se odraža tudi na nivoju likov in v situacijah, v katere so postavljeni. Vsak ima določen manko, ki lik napravi pretiran in ga vodi v ekscesne akcije – razvidnost prepleta in vzajemnosti primanjkljaja in prekomernosti je očitni odmik od realističnega prikaza stvarnosti, kjer sta manko in eksces obravnavana kot nasprotji v celoti vsakdanjosti.

Začne se z na prvi pogled običajnim nestrpnim pričakovanjem: zakonca Novak živčno urejata stanovanje za prihod sina Jureta in njegove gostje. Očitno gre za pomemben dogodek v njihovem življenju, zato so pripravne stresne in vsaka podrobnost pomembna.

MATI Dala sem brisače iste roza barve, kot so rjuhe. (S kupa brisač potegne rolo toaletnega papirja.) Tudi skret papir je roza barve.

OČE Brez veze!

MATI Mogoče je to zate brez veze, ampak prav po takih malenkostih spoznaš nivo človeka.

OČE Briga me, kaj si kdo misli o nas.

MATI Meni pa ni vseeno. Želim si, da bi odnesla dober vtis iz te hiše.

¹ Odrinjenost na družbeni rob, boj za preživetje, neprepoznavanje njihove družbene koristi, medsebojna odtujenost itd.

Zgornji odlomek vsebuje indice komedijskega mehanizma, ki je na delu v *Profesionalcih espe*. Prav po takih malenkostih spoznamo družinski »profesionalizem« ... Čeprav na tej točki njihov poklic in načrt še nista docela razkrita, je že sama pretirana želja po ugajanju in ustvarjanju vtisa – ravni, ki ji v resnici ne pripadajo – dovolj navdihujoče komično gradivo. Take malenkosti, ki jih Kobal izpelje z občutkom za dialog in ustvarjanjem suspenza, so vidne tako na ravni jezika (nižji pogovorni) kot tudi »slabemu okusu« ujemajoče barvne kombinacije roza Palominega enoslojnega krep toaletnega papirja. Ko nadaljevanje razkrije, da je v teku pravzaprav ugrabitev Bilke Hohšteter (že priimek zveni bogatunsko), je prekomerna skrb (mar jim je za dober vtis ugrabljenke?!) še toliko bolj komična.

Pri vsem tem je ključen odnos Novakovih do lastne kariere. Čeprav vsak lik zaznamuje določena obsedenost, jim je skupna ljubezen do dela, ki ga dojemajo kot častno – z očetovimi besedami: »Pa kako rad sem imel to delo. To ni delo, to je poslanstvo, ki ga lahko opravljaš samo s srcem. Verjet je treba v to!« Kot da jim ne gre le za zaslužek od ugrabitve, temveč tudi prepoznanje častnosti njihovega poklica (družba jih zaničuje, nimajo ne sindikata ne kakšne druge podpore).²

Še posebej v življenju očeta Alfonza ima kariera bistveno vlogo. Ali bolje, ga je imela. Po neuspešnem ropu, v katerem je izgubil nogo in prostost, lahko Alfonz le še žepari.³ Njegov fizični primanjkljaj oz. invalidnost poudarja njegovo izločenost (kot zločinec in nekdANJI zapornik iz družbe,

² Zgovoren s tega gledišča je Juretov odziv na medijski molk o ugrabitvi. Ker bi si želel potrditve lastne dejavnosti, ki bi mu dala zagon in motivacijo, ga neprepoznanje potre. »MATI Namesto da bi spodbujali mladega človeka, ki je želel nekaj več, ki je pokazal iniciativo, dobro voljo pri delu ... / OČE To je bila zanj prva akcija v nacionalnem smislu. On je bil prepričan, da bo tisk pisal na veliko o tem. /.../ MATI Ubogi moj Jure, tega si res ni zaslužil.«

³ S čimer lahko komaj preživi družino. Ko pravi, da s krajšo »penzijo« komaj preživijo, v resnici govori v imenu prvotnih prejemnikov pokojnine. »Tega je kriva vlada, ki jih noče povišati! Če bi politika držala predvolilne obljube o povišicah, bi tudi mi bolje živeli. Tako me pa vlada prav sili, da okradem trideset do štirideset ljudi na mesec. Pa bi jih zadostovalo tri, štiri ...«

Živa Selan, Manca Ogorevc, Renato Jenček

kot invalid iz akcije ugrabitve), zaradi česar pogosto podoživlja zlate čase svojih roparskih podvigov in koprneče hrepeni po ponovni udeležbi. Toda bolj kot v iskanju drugih, alternativnih možnosti vključitve uživa v svoji omejenosti in iz ozadja vodi posel. Njegovi uspehi so neponovljivi, kar zaznamuje tudi odnos s sinom, ki ga po njegovem mnenju nikoli ne bo uspel preseči. Dvomi v njegove sposobnosti, zlasti ga moti njegov neuravnovešeni morilski gon (žrtve okrog Jureta že od prvih mladostnih kraj padajo kot keglji).

Kot je običajno, saj gre vendar za običajno družino, mati svojega sina vidi povsem drugače. Čeprav daje vtis raztresene gospodinje, ki se ukloni pod pritiskom, se med igro razkrije kot poslovno iznajdljiva ženska. Poskrbela je za celotno družino, ko je bil njen mož v zaporu, tuja ji nista ne kraja niti umor. Poleg nepričakovanega žargona, ki ga uporablja,⁴ za kar nekaj humornih trenutkov poskrbi njena navezanost na Jureta (primanjkljaj ljubezni in podpore odsotnega očeta) in njegovo poveljevanje.

Jure, lopov malih zneskov, je mladenič brez kakršnekoli samokontrole, želja – najsibo seksualna, morilska ali vulgarni izbruh – ga vodi preko vseh meja. Kljub temu njegova mati in dekle pravita, da je predober človek za ta svet. »In za ta usran svet je dobrotla čista jeba.« Humornega ga dela predvsem vztrajnost njegovega početja, kot da so smrti okrog njega zgolj nesreče, in da kaos, ki ga povzroča, nima vzroka v njem. Ob tem pa ostaja zaverovan v svoje delo, ki nič več ni zgled »profesionalizma«, na katerega se vsi radi sklicujejo, temveč, khm, nesposobnosti. Izkaže se namreč, da je Jure ugrabil napačno osebo.⁵

⁴ »Jaz sem se znala vključit v svet produkcije, da sem lahko realizirala svoj kapital.« Ali: »V kontekstu produktivne bilance izkoriščam prosti čas za zabavo.«

⁵ Če Juretu spregledamo tistega ubitega meniha, je vendarle treba priznati, da zamenjava ugrabljenega ni čisto njegova krivda, saj gre za načrt(ov)no prevaro. Sosesta sta namreč prav tako želela ugrabiti Hohšteterjevo zlato kokoš, zato je poskus Novakovih le generalka, preden v skupnem zavezništvu novoustanovljenih Profesionalcev s. p. dejansko izpeljejo ugrabitev. Prvotna ugrabitev propade zato, da lahko poskusijo bolje.

S celotno razporeditvijo palete karakternih lastnosti (tu so še Juretovo dekle, ugrabljen Bilka in vsiljivi sosed) in situacijskih križanj je komedija polna dialoških obračunavanj (tudi vulgarnih besednih), ne manjka telesne komike – v besedilu zgolj nakazana –, ta deluje z drugačno hipnostjo, ki je jezik ne omogoča. Najmočnejše pa delujejo prizori, v katerih prevladuje črni humor. Ena takih je gotovo scena, ko mora Bilka posneti sporočilo, čeprav je že jasno, da jo bodo ugrabitelji morali ubiti, ker jih je prepoznala. »Glede na to, da imamo še čas, predlagam, da posnamemo par sporočil (*Pokaže diktafonček*), ki jih bomo poslali vaši družini po vaši smrti. Oni bojo mislili, da ste še živi, in bojo plačali odkupnino.«

V tem prizoru lahko nazorno vidimo, da je dialektični mehanizem presežka in primanjkljaja tisti, ki vseskozi poganja komedijsko dogajanje. Ugrabljen Bilka je s tem, ko so ji nepazljivi (neprofesionalni?) Novakovi izdali svoje identitete, postala odvečen, ekscesen element ugrabitve, zato se je lahko tudi znebijo – smrt kot ultimativno sovpadanje presežnega in manka.⁶ A to še ni dovolj za komično delovanje prizora. Ko Novakovi z načrtom umora seznanijo Bilko, ona dejstvo skorajšnje smrti sprejme mirno in afirmativno. »Samo da bo hitro in da ne bom trpela.« Pričakovani odziv bi verjetno bil panično moledovanje za življenje, tako pa Bilkino netrjavatično klepetanje (tudi o lastni smrti) poskrbi za absurdni obrat, začinjen z veliko mero črnega humorja.⁷ Še več, uslužno pomaga in posname sporočilo, ki nepovratno določi njeno odvečnost.

A teža odvečnosti se ključno preobrne, ko se vse identitete razkrijejo in oblikuje hudodelska koalicija med družinama. Takrat postane odvečna vsiljivka Juretovo dekle, nad katero se sicer že celotno dogajanje vsi znašajo. Morda je Bejbi na prvi pogled stranski lik, vendar je zaradi vsestranskega ponižujočega odnosa do nje ključen pri sklepnem razrešitvi komedije – določa kritični potencial uprizoritve.

⁶ Bilka je že od začetka eksces, saj sploh ni Hohšteterica, prava žrtev ugrabitve. Njeno telo je preveč, medtem ko njen priimek premalo.

⁷ Tako odkrito in sproščeno govorijo o umoru, hkrati pa izkazujejo prekomerno spoštovanje doma: »Mi ne ubijamo doma! Mi spoštujemo naš dom!«

NI PROSTORA ZA BEJBI?

Če od začetka komedija o uspeha željni hudodelski družini temelji na njihovi »profesionalni« marginaliziranosti, je na koncu možnost njihovega uspeha prav v uporabi mehanizma izključitve, ki ga predstavlja družinska koalicija – podjetje Profesionalci s. p. je lahko uspešno le, dokler je iz njega nekdo izločen. Nekdo, ki ni del družine. Nekdo zunanji, ki je od začetka objekt seksualnosti, ki ga vsi prostaško nadlegujejo. Bejbi.⁸ Vendar poanta ni zgolj v tem, da kakršnakoli ureditev temelji na (izvirni) izključitvi, temveč da se strukturna izločitev tujka iz družine dogodi kot posledica ekonomske racionalnosti. Jure s svojo značilno »po nesreči« eliminacijo poskrbi, da vse ostane v družini. A (črno)humorna lahkotnost in sproščena nekorektnost *Profesionalcev espe* zahtevata sklepno streznitev – vrnitev (po)tlačene Bejbi. Zato je ključno vprašanje kritičnosti uprizoritve, kako se ta vrne. Bodo »profesionalci« ostali varuhi obstoječega reda in v svoji izpeljavi konservativni?

Rok Bozovičar je gledališki kritik, sodelavec Radia Slovenija in časopisa Dnevnik. Je član Društva gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije ter samozaposlen v kulturi.

⁸ »A si ti prfuknjena? Da potem zaspi kar sredi akcije?«, »Če ne veš, vprašaj, pokliči ... pizda si prfuknjena!«, »Tako fletna punca, pa tako neumna. Sprašujem se, Jure, kako lahko ...«, »Jaz se samo malo nanjo spravim, pa mi je čisto vseeno.« Nato jo z njene pozicije objekta seksualne sle in perversije izrine Bilka: »Prej kot ragu bi želela svoje zadnje ure prebit z vašim sinom. Zelo lep fant!«

PONOVNO V SLG CELJE

JAŠA JAMNIK

Režiser

Foto Jaka Babnik

Študij gledališke in radijske režije je zaključil na AGRFT v Ljubljani leta 1989, od leta 1992 je samozaposlen v kulturi. Leta 1997 je bil udeleženec mednarodne poletne šole v Kraljevem gledališču v Londonu.

Od leta 1989 je ustvaril več kot petdeset režij v profesionalnih gledališčih in od leta 1984 dvajset režij z amaterskimi skupinami. Režiral je v skoraj vseh slovenskih profesionalnih gledališčih, večkrat tudi v tujini. Mnoge njegove predstave so dosegle visoko število ponovitev in so gostovale doma ter v tujini (Argentina, Avstrija, Belorusija, BiH, Češka, Hrvaška, Italija, Makedonija, Nemčija, Urugvaj ...).

Kot mentor in pedagog se z ljubiteljskimi gledališčniki (predvsem v organizaciji ZKOS oz. JSKD) ukvarja od leta 1989, vodil je približno trideset delavnic za odrasle, mladino in otroke v različnih oblikah.

Redno deluje kot režiser sinhronizacije risank, predvsem na Televiziji Slovenija, v dvajsetih letih se je podpisal pod več kot petdeset serij.

Deluje tudi kot igralec v gledališču (MGL, Gledališče Koper, Špas teater, Cafe Teater ...), na televiziji (*Teater Paradižnik*, *Naša mala klinika*, *Dragi*

sosedje ...) in filmu (*Tantadruj*, *Primer Feliksa Langusa*, *Postali bomo prvaki sveta ...*).

Za svoje delo je bil večkrat nagrajen – Mednarodni gledališki festival Minsk, Belorusija; Zlata paličica – festival predstav za otroke in mladino (večkrat), Dnevi komedije (večkrat), SKUP Ptuj, Repassage fest, Srbija (večkrat) ...

Bil je oziroma je član različnih strokovnih žirij in komisij – Ministrstvo za kulturo, Prešernove nagrade, JSKD – večletni predsednik komisije za gledališko dejavnost, Gledališče Ptuj, Lutkovno gledališče Ljubljana, SLG Celje, Sklad Staneta Severja ...

V sezoni 2011/12 je bil član umetniškega vodstva Slovenskega stalnega gledališča v Trstu in umetniški vodja Šentjakobskega gledališča od sezone 2009/10 do 2011/12.

Podpisal se je kot soscenarist nagrajene televizijske izobraževalno-zabavne serije *Glasbena šola/šala*.

Ukvarja se tudi z dramatizacijami, s prevajanjem in prirejevanjem gledaliških besedil. V zadnjem času deluje tudi kot televizijski režiser.

**PRVIČ
V SLG CELJE**

DAVOR HERCEG

Skladatelj

Foto Jaka Babnik

Davor Herceg, skladatelj in pianist, je študiral na Glasbeni akademiji v Zagrebu in na Berklee College of Music v Bostonu.

Glasbo za gledališke predstave in filme piše s pomočjo znanja in izkušenj, pridobljenih v petnajstih letih formalnega izobraževanja, ki ga je dopolnjeval z nenehnim individualnim delom, s številnimi seminarji in skladateljskimi delavnicami. Pet let je kot pianist sodeloval z opero HNK v Zagrebu, z SNG Drama Ljubljana, bil je profesor klavirja na zagrebškem konservatoriju, igral z zagrebškimi filharmoniki, s številnimi skupinami različnih glasbenih zvrsti, od jazza, funka, elektronike, etno glasbe do roka, in se tako dodobra spoznal z različnimi glasbenimi slogi, zaradi česar je zelo iskan sodelavec tako gledaliških kot filmskih režiserjev.

Napisal je glasbo za osem igranih filmov, številne kratke filme, televizijske oddaje, risanke, dokumentarne filme in stotine reklam.

V gledališču je napisal glasbo za več kot šestdeset predstav, od dram Čehova do Goldonijevih komedij, od sodobnih postavitev dram Mariusa von Mayenburga in Rolanda Schimmelpfenniga do klasičnih uprizoritev

William Shakespeara in Miguela Cervantesa. Kot skladatelj se je podpisal tudi pod glasbo v izjemno uspešnih uprizoritvah otroških mjuziklov po slikanicah Julie Donaldson *Zverjasec*, *Zverjašček* in *Bi se gnetli na tej metli?* v ljubljanskem Lutkovnem gledališču, prav tako pa je avtor glasbe velike uspešnice, mjuzikla *Trač*, ki ga je napisal skupaj z Gašperjem Tičem.

Za svoje delo je prejel več kot dvajset nagrad v Sloveniji, tako individualnih kot skupinskih, poleg tega več mednarodnih nagrad, med katerimi velja posebej omeniti nominacijo za slovenskega filmskega kandidata za oskarja, nagrado na filmskem festivalu v Houstonu leta 2016, nagrado za najboljšo glasbo za grozljivko v St. Louisu leta 2017 in dve nominaciji ter posebna priznanja na festivalu za filmsko glasbo v Aubagneju v Franciji in na festivalu Marulićevi dnevi v Splitu.

V prostem času vadi klavir, sklada klasično glasbo za solo klavir in godalne kvartete, poleg tega pa je tudi strasten plavalec na odprtih vodah.

PRIPRAVLJAMO

Molière

LJUDOMRZNIK

(Le Misanthrope)

Komedija

Prevajalec Josip Vidmar

Režiserka Nina Rajić Kranjac

PREMIERA **FEBRUARJA 2019**

Jean-Baptiste Poquelin (1622–1673), bolj znan kot Molière, je bil igralec in dramatik, čigar komedije s svojim žlahtnim, poglobljenim in kritičnim humorjem nikomur ne prizanašajo in sodijo v sam vrh klasične komediografije. Za svojo gledališko skupino je pisal komedije, ki so bile popolna novost v tedanjem gledališkem Parizu. V njih je prepletal kulturo vladajoče aristokracije z ljudskimi elementi. Teme, s katerimi jih je smešil, so razburjale cerkev, druge igralske družine, kritike in sodobnike.

Ljudomrznik je nastal leta 1666 in takoj doživel velik uspeh. Glavni junak Alcest je tip pravičnika, ki ne trpi moralnih napak okolja, v katerem živi, zato jih ostro kritizira in vsakomur v obraz pove vse, kar mu gre. Čeprav mu prijatelj Filint priporoča prizanesljivost in uvidevnost do ljudi, ki ga obdajajo, ga Alcest ne posluša. Zaljubljen je v spogledljivo Celimeno, ki koketira z mnogimi. S tem tudi sam postane žrtev značilnega klasicističnega nasprotja med razumom in čustvom. Tragikomedija nima srečnega konca, junak se mora umakniti iz družbe v samoto, s tem je tudi konec njegove moralne vloge.

Josip Vidmar takole analizira »avtoportretne« vzporednice med Molièrovim in Alcestovim položajem: »V *Ljudomrzniku* gre za izpoved o najtežjem času avtorjevega življenja, o Molièrovih najbolj grenkih in najbolj skritih mislih o ljubezni, prijateljstvu, o ljudeh in vrednosti sveta. Njegov zdravi in zdravilni smeh je tu samo še bled, bolesten refleks ustnic, ki se trudijo smejati. Boj za smeh je v *Ljudomrzniku* pretresljiv. To je boj zoper poslednji obup. Če se Molière ljudomrzniku ne bi vsaj skušal smejati, bi se moral zlomiti.«

Nina Rajić Kranjac je najprodornejša režiserka mlajše generacije. Na 53. Festivalu Borštnikovo srečanje je prejela Borštnikovo nagrado za najboljšo režijo za predstavo *Naš razred*.

SPONZORJI IN PARTNERJI SLG CELJE V SEZONI 2018/19

SPONZORJI SLG CELJE

VEČER

nov dan. nov večer.

Glavni medijski pokrovitelj

ŠTAJERSKI VAL
radio molega srca

Generalni radijski pokrovitelj

 BERNARD

PARTNERJI SLG CELJE

 AMICUS

city center
Vse najboljše

televizija celje

mediaspeed

kavarna
v najljubšimi sladkoladi Pri Nagoci

 SVET KNJIGE
pri slovenski knjžni listi

ALPINA

BROADWAY NYC FASHION

CAFFE STUDIO

GOSTILNA MATJAŽ

CELJSKE LEKARNE

KOMPAS CELJE

LEKARNA HUS

MLADINSKA KNJIGA CELJE

OPTIKA SALOBIR

OSREDNJA KNJIŽNICA CELJE

**Z VAŠO POMOČJO SMO ŠE USPEŠNEJŠI.
HVALA!**

Živa Selan, Blaž Dolenc, Manca Ogorevc

Boris Kobal

PROFESSIONALS, SOLE PROPRIETOR

(Profesionalci espe)

A very light-hearted comedy • World premiere

Director **Jaša Jamnik**

Dramaturg **Tatjana Doma**

Set Designer **Vasilija Fišer**

Costume Designer **Andrej Vrhovnik**

Composer **Davor Herceg**

Song Lyrics by **Jaša Jamnik, Davor Herceg**

Language Consultant **Jože Volk**

Lighting Designers **Jaša Jamnik, Uroš Gorjanc**

CAST

Father **Renato Jenček**

Mother **Manca Ogorevc**

Baby **Živa Selan** (guest performance)

Neighbour **Rastko Krošl**

Jure **Blaž Dolenc**

Alenka **Barbara Medvešček**

Stage Manager Zvezdana Kroflič Štrkl • *Prompter* Breda Dekleva • *Lighting Master* Uroš Gorjanc • *Sound Master* Drago Radaković • *Property Master* Manja Vadla • *Front-of-House Manager* Simon Koštric • *Make-up Designers* Marjana Sumrak, Andreja Veselak Pavlič • *Wardrobe Masters* Melita Trojar, Mojca Panič • *Head of Construction* Gregor Prah • *Assistant Technical Manager* Rajnhold Jelen • *Technical Manager* Miha Peperko • *General Manager* Tina Kosi, M.A.

OPENING **30 NOVEMBER 2018**

Professionals, sole proprietor is a cunning black comedy about a family of professional criminals, made up of a father (a »retired« robber and murderer who is no longer active in the business due to a wooden leg, but maintains his paternal role as a background figure); a mother running a financial and household division, their son Jure, who has become the moving spirit of the family's criminal exploits, and his partner Baby who is primarily concerned with gratifying Jure's sexual needs with her opulent posterior.

The family decides to kidnap the wife of a wealthy businessman, Mr. Hohšteter, to blackmail his company and gain a big sum of money. As it turns out, Jure did not only kidnap a wrong woman, but also caused the death of a monk as collateral damage along the way. As soon as the kidnapped woman wakes up, it transpires that she is only a secretary at the tycoon's company, which is why the family decides to dispose of her as she may potentially betray them. The plot thickens and a clever twist occurs.

A neighbour who constantly distracts the family by showing up unannounced reappears at the door and unravels a major lark: the kidnapped woman is ... guess who?

Subsequently, the neighbour and the family join forces and set up a small business, called »Professionals, sole proprietor«, embarking on a joint venture to share the profit.

This entertaining conversation and situation comedy that was entered for the national Gracious Comedy Quill Award 2018 competition is characterized by hilarious repartees, absurd plot turns and black-humour situations. It was shortlisted among the top three best new plays. In addition to brilliant dialogues, this new Slovenian comedy abounds in humorous and smartly written acting roles.

